

**PROTOKÓŁ WYMAGAŃ FITOSANITARNYCH DOTYCZĄCYCH EKSPORTU
POLSKICH ŚWIEŻYCH OWOCÓW BORÓWKI
DO CHIŃSKIEJ REPUBLIKI LUDOWEJ
ZAWARTY MIĘDZY MINISTERSTWEM ROLNICTWA I ROZWOJU WSI
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ A GENERALNĄ ADMINISTRACJĄ CELNĄ
CHIŃSKIEJ REPUBLIKI LUDOWEJ**

W celu umożliwienia bezpiecznego eksportu świeżych borówek z Rzeczypospolitej Polskiej do Chińskiej Republiki Ludowej, na podstawie analizy zagrożenia agrofagiem, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Rzeczypospolitej Polskiej (zwane dalej „MRiRW”) oraz Generalna Administracja Celną Chińskiej Republiki Ludowej (zwana dalej „GACC”) osiągnęli poniższe porozumienie w toku przyjaznych negocjacji:

Artykuł 1 Organ wykonawczy

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa (zwana dalej „polską KOOR”) będzie organem odpowiedzialnym za wdrożenie niniejszego Protokołu po stronie polskiej.

Artykuł 2 Postanowienia ogólne

Świeże owoce borówki (*Vaccinium L.*) (zwane dalej „borówką” lub „borówkami”) przeznaczone na eksport z Polski do Chin będą spełniać wszystkie właściwe przepisy chińskich ustaw i rozporządzeń w zakresie wymagań fitosanitarnych, normy w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa oraz wymagania określone w niniejszym Protokole i będą wolne od agrofagów kwarantannowych istotnych dla Chin (określonych w Załączniku).

Niniejszy Protokół obejmuje wyłącznie wymagania fitosanitarne. Inne normy i wymagania m.in. w zakresie zdrowia ludzi (tzn. chińskie krajowe normy bezpieczeństwa żywności) nie ujęte w niniejszym Protokole mogą również obowiązywać w odniesieniu do borówek z Polski.

Artykuł 3 Rejestracja

Wszystkie plantacje, jak również pakowalnie borówek przeznaczonych na eksport podlegają rejestracji przez polską KOOR oraz zatwierdzeniu (tylko borówki

wyprodukowane, przechowywane i pakowane w miejscach zarejestrowanych przez polską KOOR) polską KOOR i przez GACC. Informacje zapisywane podczas rejestracji obejmują: nazwę, adres i kod identyfikacyjny pozwalające na jednoznaczne prześledzenie pochodzenia owoców uznanych za niespełniające wymagań określonych w niniejszym Protokole. Lista zarejestrowanych podmiotów zostanie przekazana GACC przez polską KOOR przed sezonem eksportowym.

Artykuł 4 Prowadzenie plantacji

W celu stworzenia systemu identyfikacji pochodzenia borówek, wszystkie plantacje zarejestrowane na potrzeby eksportu do Chin stosować będą dobrą praktykę rolniczą (DPR), utrzymywać będą dobre warunki sanitarne i usuwać będą opadnięte i zgniłe owoce. Wdrożone zostaną również programy integrowanej ochrony roślin (IOR) z uwzględnieniem monitorowania agrofagów, zwalczania chemicznego i biologicznego oraz zabiegów agrotechnicznych, itd.

Wszystkie zarejestrowane plantacje będą prowadzić monitoring oraz kompleksowe zwalczanie agrofagów kwarantannowych istotnych dla Chin (Załącznik) pod nadzorem polskiej KOOR.

Działania w zakresie kwarantanny fitosanitarnej w plantacjach prowadzących produkcję na eksport realizowane będą pod kierunkiem personelu technicznego posiadającego wiedzę w zakresie aspektów zdrowia roślin, takich jak zwalczanie i monitorowanie agrofagów, itd. Personel techniczny zostanie przeszkolony przez polską KOOR lub instytucje szkoleniowe autoryzowane przez polską KOOR.

Wszystkie zarejestrowane plantacje prowadzić będą zapisy na temat działań w zakresie monitorowania i zwalczania agrofagów, które zostaną przekazane na wniosek GACC. Zapisy dotyczące zwalczania agrofagów borówek uwzględniać będą określone informacje, w tym nazwę substancji czynnej, datę zabiegu oraz dawkę środków stosowanych w okresie wzrostu borówek.

Artykuł 5 Środki zwalczania agrofagów specjalnych

Plantacje monitorowane będą co dwa tygodnie od kwitnienia do końca zbiorów pod kątem występowania, w szczególności na pędach, łodygach, liściach i owocach, *Lepidosaphes ulmi*, *Phytonemus pallidus*, *Acalitus vaccine* i *Dasineura oxycoccana*. W przypadku wykrycia obecności któregośkolwiek z wskazanych agrofagów podjęte

zostaną niezbędne działania w celu ich zwalczania, w tym z zastosowaniem metod chemicznych lub biologicznych.

W związku z *Godronia cassandrae*, *Diaporthe* spp. (*Diaporthe vaccinia*, *D. eres*, *D. rudis*) i *Septoria albopunctata* plantacje oczyszczane będą poprzez terminowe usuwanie zainfekowanych pędów, liści i korzeni oraz eliminowanie liści i pędów znajdujących się na ziemi poprzez palenie lub zakopywanie. Co dwa tygodnie, od fazy wzrostu pąków do zbiorów, przeprowadzana będzie inspekcja w celu sprawdzenia liści, pąków lub łodyg pod kątem objawów. W każdym przypadku stwierdzenia tych agrofagów podczas monitoringu zostanie niezwłocznie wdrożone zwalczanie chemiczne lub biologiczne.

Artykuł 6 Obróbka i pakowanie

Polska KOOR nadzorować będzie pakowanie, przechowywanie i transport borówek.

W procesie pakowania borówki będą podlegać sortowaniu w celu zapobieżenia przedostania się wraz z nimi owadów, roztoczy, zgniłych owoców, liści, pędów, korzeni lub gleby.

Materiał opakowaniowy będzie czysty, higieniczny, nieużywany i zgodny z chińskimi wymaganiami fitosanitarnymi i sanitarnymi. Drewniany materiał opakowaniowy musi spełniać Międzynarodowy Standard dla Środków Fitosanitarnych nr 15 (ISPM 15).

Zapakowane borówki zostaną niezwłocznie umieszczone w miejscu składowania w komorze zawierającej wyłącznie owoce w tym samym stanie fitosanitarnym, odseparowane od innych w celu zapobieżenia wtórnemu porażeniu agrofagami.

Każde opakowanie zawierać będzie oznaczenie w języku angielskim określające nazwę owoców, miejsce produkcji (kraj, miejscowość lub powiat), kraj eksportera, nazwę lub kod plantacji, nazwę lub kod pakowni. Na każdym opakowaniu i palecie należy umieścić następujący tekst w języku angielskim lub chińskim: „Exported to the People’s Republic of China” (输往中华人民共和国) („Eksport do Chińskiej Republiki Ludowej”).

Kontenery przeznaczone do transportu morskiego lub kolejowego, do których ładowane będą borówki przeznaczone na eksport do Chin, muszą być sprawdzone

pod kątem czystości w czasie załadunku. Z czynności tej eksporter prowadzić będzie zapisy w celu weryfikacji przez polską KOOR.

Artykuł 7 Kontrola i kwarantanna przed eksportem

W ciągu pierwszych dwóch lat od wejścia w życie niniejszego Protokołu wielkość prób, pobieranych z każdej partii borówek do kontroli fitosanitarnej przez przedstawicieli polskiej KOOR, wynosić będzie 2% opakowań. W przypadku niestwierdzenia w ciągu tego dwuletniego okresu problemów kwarantannowych, wielkość próby zostanie zmniejszona do 1%.

W przypadku stwierdzenia żywych organizmów kwarantannowych istotnych dla Chin przesyłka nie może zostać wyeksportowana do Chin. Polska KOOR ustali przyczynę i podejmie środki zapobiegawcze zmierzające do poprawy sytuacji. Jednocześnie prowadzone będą zapisy dotyczące wykryć, które udostępniane będą na wniosek GACC.

Po zakończeniu kontroli polska KOOR wystawi świadectwo fitosanitarne dla zatwierdzonej partii, zawierające zarejestrowaną nazwę lub kod plantacji i pakowalni. Deklaracja zawierać będzie następujące oświadczenie: „Niniejsza przesyłka borówek spełnia wymagania określone w Protokole wymagań fitosanitarnych dotyczących eksportu polskich świeżych owoców borówki do Chin i jest wolna od wszystkich organizmów kwarantannowych istotnych dla Chin”.

Polska KOOR przekaże GACC egzemplarze świadectwa fitosanitarnego celem rejestracji i jako materiał porównawczy przed rozpoczęciem eksportu.

Artykuł 8 Kontrola i kwarantanna podczas wwozu

Punktami wwozu dla borówek z Polski są wszystkie chińskie graniczne punkty wwozu zatwierdzone przez GACC do wwozu owoców.

Po przybyciu borówek do punktu wwozu w Chinach, chińskie służby celne sprawdzą odpowiednie dokumenty i zapisy w zakresie identyfikacji, a następnie przeprowadzą procedurę inspekcji i kwarantanny.

Przesyłki borówek z niezatwierdzonych plantacji lub pakowalni nie uzyskają zgody na wwóz.

W przypadku wykrycia żywych agrofagów kwarantannowych wymienionych w Załączniku lub innych agrofagów kwarantannowych według doniesień niewystępujących w Polsce, przesyłka zostanie zawrócona, zniszczona lub poddana zabiegom. Jednocześnie GACC niezwłocznie powiadomi polską KOOR i zawiesi import borówek z przedmiotowych plantacji lub pakowalni na pozostałą część sezonu. Polska KOOR zbada przyczynę takiego zdarzenia i podejmie kroki w celu zapobieżenia jego ponownemu wystąpieniu. Na podstawie wyniku oceny działań usprawniających podjętych przez polską KOOR, GACC podejmie decyzję o ewentualnym zniesieniu zawieszenia.

Artykuł 9 Inspekcja zgodności

W ciągu pierwszego roku wdrażania niniejszego Protokołu GACC, z pomocą polskiej KOOR, może przeprowadzić, w drodze wizyty na miejscu lub kontroli online, inspekcję zgodności w obszarach produkcji borówek w Polsce, w celu potwierdzenia, czy system postępowania z borówkami przeznaczonymi na eksport do Chin jest zgodny z wymaganiami określonymi w niniejszym Protokole. Eksport borówek rozpocznie się po zakończeniu inspekcji zgodności.

Wszystkie koszty związane z kontrolą na miejscu, o której mowa powyżej, w tym podróży międzynarodowych i zakwaterowania, zostaną poniesione przez polskiego Uczestnika.

Artykuł 10 Przegląd retrospekcyjny

GACC przeprowadzi dodatkową analizę ryzyka bazującą na faktycznej obecności agrofagów w Polsce oraz przypadkach przechwycenia agrofagów. Wykaz agrofagów kwarantannowych oraz odpowiednich środków kwarantannowych może ulec zmianie w porozumieniu z polską KOOR. W razie konieczności, GACC może wysłać do Polski ekspertów w celu przeprowadzenia przeglądu retrospekcyjnego, w tym kontroli na miejscu. Wszystkie koszty związane z kontrolą, o której mowa powyżej, w tym podróży międzynarodowych i zakwaterowania, zostaną poniesione przez polską KOOR. Protokół zostanie następnie odpowiednio zmieniony w oparciu o wyniki tej inspekcji i za zgodą obydwu Uczestników.

Artykuł 11 Odniesienia do prawa międzynarodowego

Niniejszy Protokół nie stanowi traktatu w rozumieniu prawa międzynarodowego publicznego.

Artykuł 12 Postanowienia końcowe

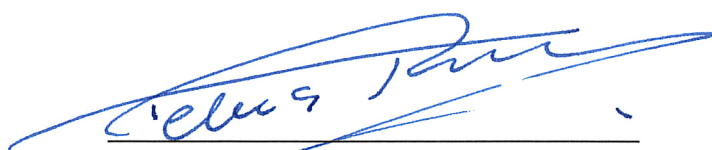
Niniejszy Protokół wchodzi w życie z dniem podpisania.

Niniejszy Protokół obowiązuje przez trzy lata, chyba że jeden z Uczestników poinformuje drugiego o zamiarze jego zmiany lub zakończenia jego obowiązywania w terminie co najmniej trzech miesięcy przed datą wygaśnięcia. Niniejszy Protokół będzie automatycznie przedłużany na kolejne trzyletnie okresy.

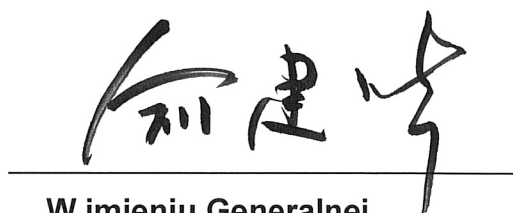
Niniejszy Protokół może zostać zmieniony za zgodą Uczestników.

Uczestnik chcący wypowiedzieć niniejszy Protokół informuje drugiego Uczestnika z zachowaniem formy pisemnej i co najmniej sześciomiesięcznego okresu wypowiedzenia.

Niniejszy Protokół został podpisany w Warszawie, w dniu 21 czerwca 2023 r., w dwóch egzemplarzach w językach polskim, chińskim i angielskim, przy czym oba teksty są jednakowo autentyczne. W przypadku wątpliwości interpretacyjnych, tekst angielski jest wiążący.

**Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Rzeczypospolitej Polskiej**

**W imieniu Generalnej
Administrcji Celnej
Chińskiej Republiki Ludowej**

WYKAZ ORGANIZMÓW KWARANTANNOYCH ISTOTNYCH DLA CHIN

1. *Godronia cassandrae*
2. *Diaporthe* spp. (*Diaporthe vaccinii*, *D. eres*, *D. rudis*)
3. *Septoria albopunctata*
4. *Lepidosaphes ulmi*
5. *Phytonemus pallidus*
6. *Acalitus vaccine*
7. *Dasineura oxycoccana*
8. *Peliococcus calluneti*